

Chcemy Być Rodzicami

6 czerwca 2018

CZYTA PO INI WYBRÓ

Czy badania prenatalne są konieczne i czego możemy się z nich dowiedzieć? Odpowiada lekarz

fot. Unsplash - Kelly Sikkema

Badania prenatalne – czy są konieczne i kiedy należy je wykonać? Wyczerpująco na ten temat mówi lekarz ginekolog i mama – dr Dr Małgorzata Nycz-Reska z Centrum Medycznego Angelius Provita.

Szanowna Przyszła Mamo, Drogi Tato! Chciałabym się z Wami podzielić kilkoma uwagami dotyczącymi badań prenatalnych nie tylko z perspektywy lekarza ginekologa- położnika, od kilku lat zajmującego się tego typu diagnostyką, ale również z perspektywy mamy trójki dzieci.

Jako lekarz **nie wyobrażam sobie prowadzenia ciąży bez tego typu badań**. Jako matka z kolei nie wyobrażam sobie, że mogłabym nie wiedzieć, czy moje dziecko rośnie i rozwija się prawidłowo. Na czym polegają tego typu badania, czy są one konieczne, kiedy i kto powinien je wykonać?

Badania prenatalne – czy są konieczne?

Zacznę od końca. Badanie powinna wykonać KAŻDA kobieta spodziewająca się dziecka, **niezależnie od wieku**. Mitem jest, że badania prenatalne przeznaczone są tylko dla ciężarnych, które ukończyły 35 rok życia. Dlaczego?

Dlatego, że niestety KAŻDA kobieta, niezależnie od wieku może urodzić **dziecko z wadą genetyczną**. Oczywiście ryzyko wystąpienia części tych wad wzrasta wraz z wiekiem, statystycznie jednak **więcej dzieci z zespołem Downa rodzą młodsze kobiety**, bo to one częściej zachodzą w ciążę.

Niestety bardzo często spotykam się z opinią „nie potrzebujesz badań prenatalnych, jesteś przecież młoda” i nie jest to jedynie opinia wyrażana przez laików, ale również (o zgrozo !!!) przez ludzi związanych z medycyną!

Kiedy wykonać badania prenatalne?

Kiedy zatem wykonać badania, skoro wiemy już, że konieczne są u każdej przyszłej mamy? Istnieje ściśle określony program badań prenatalnych, który obejmuje **TRZY (a nie DWA) takie badania**.

Badanie w pierwszym trymestrze ciąży służy **ocenie ryzyka wystąpienia wad genetycznych**. Wykonujemy je pomiędzy 12. a końcem 13. tygodnia ciąży. Mówiąc najprościej, badanie to ocenia ryzyko wystąpienia niektórych zespołów genetycznych.

Oczywiście najczęstszą wadą tego typu jest **zespół Downa**, czyli Trisomia 21 pary chromosomów, ale w badaniu pierwszego trymestru oceniamy również ryzyko wystąpienia **zespołu Edwardsa** (Trisomia 18), czy **zespołu Patau** (Trisomia 13).

Badanie to **POWINNO** składać się z **dwóch części**: badania ultrasonograficznego, gdzie mierzymy m.in. przezierność karkową (NT) oraz badania biochemicznego (test PAPP – A, test podwójny).

Od razu warto tu zwrócić uwagę i podkreślić jedną ważną rzecz. Sam pomiar NT, czyli zmierzenie przezierności karkowej, nie stanowi badania prenatalnego i tak naprawdę nic nam nie daje. Dopiero w zestawieniu z **wiekem matki, wielkością płodu** (CRL), czyli wiekiem ciąży oraz **badaniem biochemicznym** (!!!), pomiar NT stanowi podstawę do **OBLICZENIA RYZYKA WYSTĄPIENIA WAD GENETYCZNYCH** i taki wynik powinniście otrzymać.

W oczekiwaniu na wynik

Jeśli na podstawie naszych pomiarów i obliczeń okaże się, że wasze dziecko ma podwyższone ryzyko wystąpienia powyższych zespołów genetycznych, **nie oznacza to jeszcze, że na pewno jest chore**.

Oznacza tyle, że musimy wykonać **dalsze badania**, które tę chorobę potwierdzą lub wykluczą. Ponadto, badanie prenatalne w pierwszym trymestrze ciąży, oprócz wad genetycznych, pozwala wykryć tzw. **duże wady płodu**. Co to oznacza?

Istota, która znajduje się w macicy, to już **w pełni wykształcony człowiek**. W 12. tygodniu ciąży wszystkie jego organy są ukształtowane i są na swoim miejscu. Teraz pozostaje im tylko rosnąć.

Trzeba jednak pamiętać, że maluch ma dopiero około **6 cm długości**, co oznacza, że my jako lekarze nie widzimy jeszcze wszystkich tych organów zbyt dokładnie (nawet w dużym powiększeniu), dlatego możemy wykryć tylko wspomniane wyżej duże wady (np. brak rączki, nóżki, dużą przepuklinę brzuszną czy brak czaszki).

Badania w drugim trymestrze ciąży

Pozostałe wady wykrywamy później i temu służy właśnie badanie w drugim trymestrze ciąży. Polega ono na **ocenie anatomii płodu** i wykonujemy je między 18. a 22. tygodniem ciąży. Podczas badania ultrasonograficznego oceniamy **narządy wewnętrzne i zewnętrzne** płodu. Sprawdzamy ich budowę i funkcję.

Wtedy też mamy możliwość dokładnej, graniczącej z pewnością **oceny płci dziecka** (w sporadycznych przypadkach taka ocena jest już możliwa podczas pierwszego badania prenatalnego. Z własnego doświadczenia wiem jednak, jak łatwo można się pomylić. Jestem tego najlepszym przykładem, gdyż mój synek na pierwszych badaniach wyglądał jak dziewczynka, a już trzy tygodnie później okazało się, że jest stuprocentowym chłopem).

Ciąża na finiszu

Kolejne badanie jakie powinniście wykonać, to badanie w trzecim trymestrze ciąży. Najkrócej mówiąc pozwala ono ocenić **wzrastanie i dobrostan płodu**. Jest to badanie bardzo często pomijane i uznawane za mało ważne. Dzieje się tak zapewne dlatego, że **nie jest ono refundowane** przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Wykonujemy je około 30. tygodnia ciąży. Ocena anatomii płodu jest już wtedy **znacznie ograniczona** ze względu na jego wielkość. Dlatego nie oczekujcie od swojego lekarza, że pokaże Wam dokładnie np. rączki czy nóżki dziecka, bo może to być zwyczajnie niemożliwe (anatomię ocenialiśmy przecież dokładnie podczas drugiego badania).

Możliwa jest natomiast **dokładna ocena funkcji narządów wewnętrznych** (np. serca, nerek czy przewodu pokarmowego). Ale co najważniejsze, możliwa jest **ocena wydolności łożyska**, czyli struktury, dzięki której przekazujecie dziecku tlen i substancje odżywcze. Zazwyczaj pierwszym objawem dysfunkcji łożyska jest zbyt mała, w stosunku do wieku ciążowego masa płodu.

W przypadku nieprawidłowego działania łożyska dziecko zwyczajnie się **duśi**, a w skrajnych przypadkach może dojść do wewnątrzmacicznej śmierci płodu. Dlatego tak ważne jest, aby wykryć tego typu nieprawidłowości i **skierować pacjentkę do ośrodka**, który w razie konieczności będzie potrafił pomóc dziecku bezpiecznie przyjść na świat.

Badanie 3D/4D

I jeszcze stów parę na temat badania 3D/4D. Zacznę od tego, że badania prenatalne wykonujemy **w obrazowaniu 2D** (na monitorze widać zazwyczaj czarno-biały obraz). Obrazowanie to umożliwia nam „prześwietlenie” dziecka i obejrzenie jego wnętrza.

Takiej możliwości **nie daje nam rutynowe obrazowanie 3D/4D**. Wtedy widzimy tylko „powierzchnię”, np. twarzyczkę dziecka. I choć są to zapewne fantastyczne obrazy i zdjęcia dające możliwość obejrzenia dziecka jeszcze przed narodzeniem, to niestety nam jako lekarzom **nie służą do badania i wykrywania wad**, a jedynie do ewentualnego potwierdzenia diagnozy np. rozszczepu wargi.

Obrazowanie takie nie jest możliwe w każdym przypadku i wymaga idealnego ułożenia płodu. Jeśli zatem wasze dziecko odwrócone jest do nas plecami, co zdarza się dość często, to obrazowanie 3D/4D jest zwyczajnie niemożliwe.

Dr Małgorzata Nycz-Reska
Specjalista ginekolog- położnik
Centrum Medyczne Angelius Provita

Tu kupisz najnowszy magazyn Chcemy Być Rodzicami

Lubię to! 46 Udostępnił Tweetnij

Tagi:

Chcemy Być Rodzicami

Jedyny magazyn poradnikowy dla starających się o dziecko. Starania naturalne, inseminacja, in vitro, adopcja.

f t i